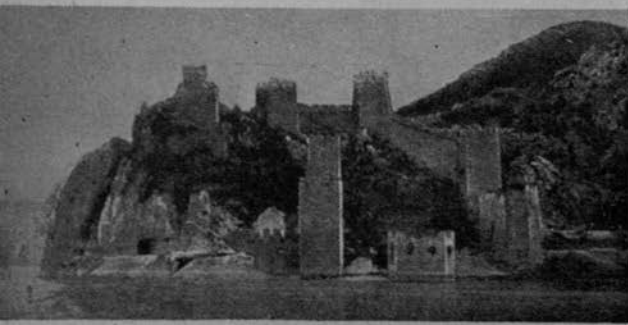

jeke krvavih bitaka, podiže 1429—30 godine despot Đurađ Branković, da udari branu navalama na Moravsku dolinu. Tvrđavu su zasnovali i sagradili bizantski fortifikatori po uzoru na carigradsku tvrđavu. Osnova grada je trokut, koji kraćom okomitom stranom leži na Dunavu, a dužom na Jezavi (Ralji). Krunište tvore dvadeset velikih i četiri male kule. Na glavnoj je kupi ploča s natpisom o postanku grada. Nije opravdana legenda, koja podizanje Smederevca pripisuje despotskoj ženi »Proklesoj Jerini«. Smederevac je ne samo najljepša i najveća tvrđava u Srbiji, nego je i jedna od najvećih tvrđava svoje vrste u Evropi, koje su ovako ostale do danas sačuvane.

Na obali, nedaleko od tvrđave, stoji velik, moderan žitni silos. Na kraju mjesta, prema vinogradima, stoji znamenita historijska crkva sv. Bogorodice iz 1010 g., najstarija crkva u Srbiji. Izuzevši dograđenu prepratu, crkva je zadržala izvorni oblik. Prilično oštećen živopis u crkvi potječe iz 17 vijeka.

S ušća rijeke Morave u Dunav vide se na desnoj obali ruševine srednjevjekovne tvrđave Ključa, a dalje nizvodno, na ušću Mlave u Dunav, opet na desnoj obali vide se ruševine stare tvrđave Kostoca, negdašnjega rimskog Viminacija. Nizvodno na desnoj obali stoji Dubravica (požarevačko pristanište), gdje se Dunav dijeli u dva rukava i tako tvori ostrvo dugo 18 km. Stanovnici ovoga ostrva bave se proizvodnjom ikre (ajvara). Pri svršetku ostrva, na desnoj obali, stoje na grebenu stijene ruševine tvrđave Rama, koji je često mijenjao gospodare. Grad je razoren 1788 g. Nekoliko stotina metara jugozapadno stoji crkva iz 1839 g., a 1 km istočno od grada, između ušća potoka Trešnje i Velike Šajice, leže ostaci rimske naseobine Lederata. Kod Rama postaje srbijanska obala ponovo brdovita. S lijeva pritječe u Dunav Nera iz Rumunije, a zatim slijedi Bazijaš, polazna stanica jugosl. drž. željeznice za Belu Crkvu i Vršac. Kod Bazijaša su na lijevoj obali prvi izdanci Erdeljskih Karpata. Dunav prolazi kroz kratak tjesnac, a onda obala biva pitomija. Desno na ušću rijeke Peka, koja nanosi zlatan pijesak, leži Veliko Gradište. U rimsko doba bijaše tu naselje Picnus. U mjestu je krasan

Golubac

Ruševine grada

Ruines

de la ville forte

Burgruinen